

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂွံဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပုၤ

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ

လၢဖျါတြူၤအါရံၤ ၂၈၁၁, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြူၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 23-351-13

ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ- ပယီၤသးခးလီၤနီၣ်ဖျါကျိဖးဒိၣ်အပိ ဘၣ်ဒိၣ်ဝဲသဝီဖိတဂၤ ဖဲ နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၂၃နံၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သး ဖဲနီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၁၁, ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ် ထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါပြးကီၢ်ကးကရၢ SAC သးဖိတဖၣ် ခးလီၤနီၣ်ဖျါကျိဖးဒိၣ်ဆူ က---သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချဲတဖျါလီၤတံာ်ပိၤဖးထီၣ်လၢသဝီဖိတဂၤအဟံၣ်ကပၤ ဒီးဘၣ်ဒိၣ်ဝဲ စီၤဘ---, လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၂၀နံၣ် တဂၤန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ---အံၤလဲၤကူဆါယါကျိဝဲအသးလၢ ဃိၣ်သၢဆံ တၢ်ဆါဟံၣ်, ဃိၣ်သၢဆံကရူၢ်, ကီၢ်တရံးကီၢ်ဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထီၣ်လၢလီၤကဝီပုၤအပိ, သဝီဖိသ့တဖၣ်ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါ ဒီးကွဲဘၣ်တၢ်ကးတံာ်ကွဲာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	ပယီၤသးခးလီၤနီၣ်ဖျါကျိဖးဒိၣ်အပိ ဘၣ်ဒိၣ်ဝဲသဝီဖိတဂၤ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်နီၣ်မုၢ်သီ	လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၁၁, ၂၀၂၃နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၢ, ကီၢ်ရဲၣ်)	က---သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၂၃နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤ ပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ် အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုၤအါထီၣ်အီၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

မံၤ	စီၤ ဘ---
သးနီၣ်	၂၀နီၣ်
မုၢ်/ ခွါ	ခွါ
ကလုာ်	ကညီ
ထီၣ်ပုၢ် / သဘျ့	သဘျ့
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	မၤအိၣ်ကျိး
တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ	ခရံၣ်
တၢ်ဟံးမူဒါ/ လီၤလၢ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒူသဝီ	က---သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢၣ်

ပှၤလၢအမၤအၢပယွဲတၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၤလၢ	သးကျိၤ/ သးရၢၣ် / သးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၤကျဲ /သးကလၢ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၤလၢ
တသ့ၣ်ညါ	သးရၢၣ်ခိၣ်	ပယီၤသး ခိၣ်သးရၢၣ် နီၣ်ဂံၢ်-၂၈၃	သၤတၢၢ်	အိၤနဲၤလု

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲပုးပှၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆိဘၣ်တဆိတက့ၢ်.
 ကညီတၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမုၢ်ဒိၣ် KNLA သးရၢၣ်နီၣ်ဂံၢ်-၁၇ သးဖိတၢၢ် ဒီးဒူသဝီခိၣ်န့ၢ်တၢၢ် ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ KHRG ပျီပှၤပှၤမၤတၢ်ဖိ
 ဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤအဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, KHRG ပျီပှၤပှၤမၤတၢ်ဖိတၢၢ် မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်
 အပါန့ၢ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲဒ်လဲၣ်.
 တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အပါ လၢအမ့ၢ်ဝဲပှၤတၢၢ်လၢအအိၣ်ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်.
 ဖဲလါ နီၣ်ဝုဘၢၣ် ၂သီ, ၂၀၂၃နီၣ်န့ၢ်, တၢ်ခးလိာ်သးကဲထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်သူလုၤသးမုၢ်ဒိၣ် KTLA ဒီး ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးကီၢ်ကး
 ကရၢ SAC သးအဘၢၣ်စၢၤ ဖဲစ့ၣ်က့ၢ်ဝုၢ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢၣ်ပှၤန့ၢ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, ပယီၤသး ခိၣ်သးရၢၣ် နီၣ်ဂံၢ်- ၂၈၃, အိၣ် ဖဲသၤ

တၢ်သးကလၢ၊ လၢဘၣ်တၢ်ပၤဆၢအီၤလၢ သးရၣ်ခိၣ် အီၤန့ၣ်လၢ၊ အသးဖိတဖၣ်ခးလီၤနီၤစိၣ်ကျိဖးဒိၣ် ဆူ က---သဝီ, နိၣ်တ ကီၤကရူၢ်, နိၣ်တကီၤကီၢ်ဆၣ်, ဒူပုၣ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်ဖဲမုၢ်ဂီၤခီ ၈န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ကျိဖးဒိၣ်ချံတဖျၢၣ်လီၤ တၢ်ပိၣ်ဖးထီၣ်လၢ စီၤ ဘ--- အဟံၣ်ကပၤဒီး အခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်က့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အပါ, စီၤ c---စံးဝဲ “ပုၤအိၣ်ဝဲလွၢ်ဂၤ ဒ်အမ့ၢ် ယဖိခွါ ၂၇၀, ယပုၤခွါတဂၤ, ဒီး ယၤ အိၣ်ဝဲတပူၤဃီ ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယဖိခွါအိၣ် ၂၇၀, ဒီး စီၤ ဘ---န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲယဖိခွါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ဒိဝဲဒ်ဒီးကျိဖးဒိၣ်က့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အခိၣ်လွၢ်ခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ န့ၣ်ဘၣ်ဒိဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, ယကဘၣ်မၤတၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ယလဲၤဃ့ၣ်လီၤဆူသဝီ ပူၤ ဒီးဃ့တၢ်မၤစၢၤလၢသဝီသးပုၤလီၢ်လံၤတဂၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဆဲးကျိးဝဲ ဒ---တၢ်ဆါဟံၣ်, အိၣ်ဖဲ အ---သဝီ, နိၣ်တကီၤက ရူၢ်, နိၣ်တကီၤကီၢ်ဆၣ်, ဒီး ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်သိလ့ၣ်ဒီလဲၤဆှၢဝဲဆူတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘသဆၣ်သန့ၣ်က့, တၢ်ဆါဟံၣ်က့ဆါဝဲတန့ၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.” လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ကသံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဆဲးကျိးဝဲ တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျၢၣ်လၢအအိၣ်လၢ [ကညီၣ်ဆူၣ်ချံမၤစၢၤဝဲကျိၤ KDHW တၢ်ပၤဖိလံာ်] ဖဲ ဖ---သဝီ, ဝၣ်ကးကရူၢ်, ကြၢ်တု ကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျၢၣ်အံၤစ့ၢ်ကီးကူဆါယါဘျါဝဲတ န့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ, ဖ---တၢ်ဆါဟံၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဆဲးကျိးဝဲ ဃိၣ်သၢဆံတၢ်ဆါဟံၣ်, ဃိၣ်သၢဆံကရူၢ်, ကီးတရံး ကီၢ်ဆၣ်, ဒီး စီၤ ဘ---အပါလဲၤဆှၢအီၤဆူ ဃိၣ်သဆံတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စ့ လၢတၢ်ကူဆါယါဘျါ ဒီးတၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤခဲလၢာ် န့ၣ်ကလၢာ်ဝဲ စ့ပယီး ၁၀၀၀၀၀ က့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤဘ---အတၢ်ပူၤလီၢ်န့ၣ်ကိညါထီၣ်လံ, ဘၣ်ဆၣ် အဝဲဘၣ်လဲၤဒဲးဆူ ဖ---တၢ်ဆါဟံၣ်, ကြၢ်တုကီၢ်ဆၣ်, တနွံတဘျီလၢတၢ်ကူ ဆါယါဘျါအတၢ်ပူၤလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဒီးအလိၣ်ထဲးစ့ၢ်ကီး ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲဒီကျိဖးဒိၣ်က့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ်, ပယီၤသးဖိတဖၣ် ခးလီၤနီၤစိၣ်ကျိဖးဒိၣ်လၢတၢ်လီၢ်တဘျုးတီၤ ဖဲဟီၣ်ကဝီၤပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ပယီၤသးခးလီၤ ဝဲကျိဖးဒိၣ် ၃ ဘျီ လၢ က---သဝီပူၤ, ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်ခံဘျီန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ်, သဝီ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဃ့ၣ်ဝဲဆူတၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်လီၤ. ညီၣ်န့ၣ်, သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃ့ၢ်ဝဲတစိၢ်တလီၢ် ဆူတၢ်လီၢ်အဘူးဒီးသဝီ ဖဲပယီၤ သးခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢသဝီပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ်ဟဲက့ၤက့ၤဆူအဝဲသ့ၣ်သဝီပူၤ ဖဲတၢ်ဒုးပတုၣ်ကွံၣ်အဆၢက တီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီအံၤ [လၢနိၣ်ဝဲဘၣ် ၂၄၀, ၂၀၂၃နံၣ်] ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃ့ၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးအနီၢ်ဂံၢ်အါန့ၢ်ဒဲး လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်ဘၣ်အယိ ကိၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်တၢ်ကးတံၢ်ကွံၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ခိးဝဲလၢတၢ်အိၣ်သးကဂ့ၤထီၣ် ဒ်သိးဒီးတၢ်ကက့ၤအိးထီၣ်ကဒါက့ၤကိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ[လၢနိၣ်ဝဲ ဘၣ် ၁၇၀, ၂၀၂၃နံၣ် အဆၢ ကတီၢ်].

KHRG ဒိန့ၢ်တၢ်ဂီၤ ၄ ဘၣ်အံၤ ဖဲ လါနီၣ်ဝဲဘၢၣ် ၁၄သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်, ဖဲ က---သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်ပူ န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါနီၣ်ဝဲဘၢၣ် ၂သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, ပယီၤသး ဒိၣ်သးရဲၣ် နီၣ်ဂံၢ်-၂၈၃ ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်ဆူသဝီပူၤ, ဒီးဘၣ်ဒိဝဲသဝီဖိလၢအသး နီၣ်အိၣ် ၂၀န့ၣ်တဂၤ ဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအဖိခိၣ်စုစုတကပၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ စီၤဘ---အခိၣ်ဘၣ်ဒိအ ဂီၤဖဲအဒီးန့ၢ်တၢ်ကူဆါယါဘျါဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအဖိခိၣ်စုထွဲတကပၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ အလိၣ်ထဲးဘၣ်ဒီးကျိဖးဒိၣ်က့တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအဖိလၢခဲဘၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ အဟံၣ်ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်က့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

(၄) တပတီၢ်- တၢ်ဃုန့ၢ်အခွဲး

မ့ၢ်ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤဖါ, ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကသု တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ် ဒီးအပၢ် ဟ့ၣ် KHRG တၢ်ပျဲလၢကသုဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ်

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဖဲ ၁၉၉၂ န့ၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျၢတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒူသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဘါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံၣ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နုၤထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.